

LAUREÁTI CENY GRATIAS AGIT

■ 2007 ■

GRATIAS AGIT AWARD LAUREATES

GRATIAS AGIT Award Laureates

VYDALO

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČESKÉ REPUBLIKY
VE SPOLUPRÁCI SE SPOLEČNOSTÍ

Laureáti Ceny GRATIAS AGIT

**SEZNAM LAUREÁTŮ CENY
GRATIAS AGIT 2007**

IRÈNE BIZOTOVÁ, FRANCIE
MILOŠ FORMAN, USA
JIŘÍ HLINKA, NORSKO
DUŠAN KARPATSKÝ,
ČR, CHORVATSKO
IRENA KIRKLANDOVÁ, USA
ERICH A BRIGITTE KRAUSOVI,
NĚMECKO
CHARLES MERRILL, USA
LEO METSAR, ESTONSKO
NGUYEN THI MUI, VIETNAM
CHRISTA ROTHMEIEROVÁ, RAKOUSKO
CHANAN ROZEN, IZRAEL
EDNA GÓMEZ RUIZOVÁ, MEXIKO
KERRY STRATTON, KANADA
FERNANDO DE VALENZUELA VILLAVERDE,
ŠPANĚLSKO
HNUTÍ STONOŽKA –
„NA VLASTNÍCH NOHOU“,
ČR, NORSKO, SVĚT
CENTRUM ČESKÉHO DĚDICTVÍ A KULTURY
V TEXASU, USA

**LIST OF GRATIAS AGIT
AWARD LAUREATES 2007**

IRÈNE BIZOT, FRANCE
MILOŠ FORMAN, USA
JIŘÍ HLINKA, NORWAY
DUŠAN KARPATSKÝ,
CZECH REPUBLIC, CROATIA
IRENA KIRKLAND, USA
ERICH AND BRIGITTE KRAUS,
GERMANY
CHARLES MERRILL, USA
LEO METSAR, ESTONIA
NGUYEN THI MUI, VIETNAM
CHRISTA ROTHMEIER, AUSTRIA
CHANAN ROZEN, ISRAEL
EDNA GÓMEZ RUIZ, MEXICO
KERRY STRATTON, CANADA
FERNANDO DE VALENZUELA VILLAVERDE,
SPAIN
CENTIPEDE MOVEMENT –
“ON OUR OWN FEET”,
CZECH REPUBLIC, NORWAY AND THE WORLD
TEXAS CZECH HERITAGE AND CULTURAL
CENTER, USA

**IRÈNE
BIZOTOVÁ**

Francie
France

Dlouholetá propagátorka českého umění a spolupráce mezi muzei a galeriemi České republiky a Francie

Irène Bizotová se narodila 10. června 1935. Je Rytířkou Čestné legie. Od roku 1960 byla zaměstnána na ředitelství *Musées de France*. Od roku 1963 působila v *Réunion des musées nationaux* (RMN), kde od roku 1967 vedla výstavní oddělení, stala se výkonnou ředitelkou a v této funkci setrvala až do svého odchodu do důchodu v r. 2000.

V letech 1986–1998 byla prezidentkou *Association Inter Musées et Monuments* a zároveň iniciovala založení *Réunion européenne des grandes organisateurs d'expositions*, kde byla činná do roku 2005. Spolupráce RMN s Národní galerií v Praze, již aktivně podporovala, vedla k rozšíření kontaktů mezi jednotlivými francouzskými a českými muzei. Výsledkem bylo mnoho výstavních projektů, některé zásadního významu, které představily francouzské veřejnosti české kulturní dědictví a naopak.

Long-standing promoter of Czech art and co-operation between museums and galleries in the Czech Republic and France

Irène Bizot was born on 10 June 1935. She is a Knight of the Legion of Honour of France. From 1960, Ms Bizot was employed at the head office of *Musées de France* and three years later started working for the *Réunion des musées nationaux* (RMN). From 1967, she was in charge of the RMN exhibition department, becoming a deputy director and holding this post until her retirement in 2000.

From 1986 to 1998 she was president of the *Association Inter Musées et Monuments* and at the same time initiated the founding of the *Réunion européenne des grandes organisateurs d'expositions*, in which she played an active role until 2005. The co-operative links which she actively cultivated between the RMN and the National Gallery in Prague established new contacts between French and Czech museums. A great number of exhibition projects resulted from this cooperation, some of them of great importance in introducing the Czech cultural heritage to the French public.

Irène Bizotová znala důvěrně politickou a společenskou situaci v Československu před rokem 1989, a to zejména díky pracovním kontaktům a osobním přátelstvím po výstavě evropské gotiky a výstavě Josefa Šímy v r. 1968. Lze ji tak považovat za neoficiálního zástupce československé kultury ve Francii a neopomenutelného člověka pro všechny, kdo mířili z Československa do Francie. Aktivně pomáhala československým historikům umění, umělcům i mnoha dalším tím, že jim poskytovala neocenitelné zázemí v podobě ubytování. Byla například oporou Jiřímu a Běle Kolářovým poté, co se usadili v Paříži.

Irène Bizotová účinně pomáhala Národní galerii v Praze a šířila povědomí o uměleckých sbírkách NG. Stala se jedním z prvních členů Společnosti přátel Národní galerie v Praze, jejíž činnost stále podporuje. Díky jejímu vlivu se Společnost přátel NG zapojila do mezinárodní spolupráce a získala i své první zahraniční členy, kteří svými příspěvky podpořili počátek činnosti Společnosti.

Věrna svému úsilí pomáhat české kultuře se Irène Bizotová v roce 2005 významně zasloužila také o získání rukopisu Dalimilovy kroniky pro Českou republiku.

Irène Bizot was very familiar with Czechoslovakia's political and social situation before 1989, mainly thanks to her work contacts and personal friendships made after the European Gothic and Josef Šíma exhibitions in 1968. She can thus be regarded as an unofficial representative of Czechoslovak culture in France and a person never to be forgotten by anyone who went from Czechoslovakia to France. She actively assisted art historians, artists and many others, providing them with much needed accommodation. She was of great support, for instance, to Jiří and Běla Kolář after they had settled in Paris.

Ms Bizot effectively assisted the National Gallery in Prague and raised awareness about the NG's art collections. She was among the first members of the Friends of the NG Society which, thanks to her, was able to establish international co-operation and welcome its first members from abroad, whose financial contributions helped to launch the Society's activities.

In 2005, dedicated in her efforts to support the Czech culture, Ms Bizot also made a significant contribution towards the acquisition of Dalimil's Chronicle for the Czech Republic.

**MILOŠ
FORMAN**

USA

Významný světový filmový režisér českého původu

Miloš Forman se narodil 18. února 1932 v Čáslavi. Jeho rodiče zahynuli v koncentračním táboře v Osvětimi. Po válce vyrůstal v domově mládeže a internátní škole pro válečné sirotky v Poděbradech. Vystudoval obor scénaristika a dramaturgie na FAMU. Jeho prvním celovečerním snímkem byl *Konkurs* (1963). Následovala série úspěšných celovečerních filmů *Černý Petr*, *Lásky jedné plavovlásky* a *Hoří, má panenko*, díky kterým se etabloval jako jeden z vůdčích představitelů tzv. české nové vlny.

Po srpnové okupaci Československa v roce 1968 odešel Miloš Forman do USA. *Taking Off* (1971), jeho první film v emigraci, vyprávěl o generačním střetu mezi rodiči a dětmi v období pozdních šedesátých let a získal Velkou cenu poroty v Cannes. Umělecký i komerční průlom znamenala pro Formana adaptace knihy Kena Keseyho *Přelet nad kukaččím hnízdem* (1975), oslava individua a jeho nároku na svobodu i v přísných zdech ústavu pro mentálně postižené. Film získal mnoho mezinárodních cen včetně pěti Oscarů. Pozornost zaznamenala také adaptace muzikálu z éry hippies *Hair* (1979) nebo filmový přepis románu E. L. Doctorowa s názvem *Ragtime* (1981), pečlivě evokující atmosféru počátku dvacátého století.

Největší oscarový úspěch zaznamenal Formanův film *Amadeus* (1984). Snímek o geniálním skladateli, natáčený se souhlasem komunistického režimu v Praze a okolí, získal osm sošek Americké filmové akademie.

World-famous film director of Czech origin

Miloš Forman was born on 18 February 1932 in Čáslav. His parents died in the Auschwitz concentration camp. After the war, he was raised in a boarding school for war orphans in Poděbrady. Mr Forman studied screen writing and dramaturgy at the Film and TV Academy of Performing Arts in Prague. His first feature film was *Casting* (1963) followed by a series of successful films – *Black Peter*, *Loves of a Blonde* and *The Firemen's Ball* – establishing Mr Forman as one of the leading representatives of the “Czech New Wave”.

After the occupation of Czechoslovakia in August 1968, Miloš Forman left for the USA. His first film made in emigration, *Taking Off* (1971), about the generation conflict between parents and children in the late sixties, won a Grand Jury Prize at Cannes. Forman's artistic and commercial breakthrough, however, came with his adaptation of Ken Kesey's *One Flew over the Cuckoo's Nest* (1975), a celebration of the individual spirit and its claim to freedom even in the strict confines of a mental institution. The film won many international prizes including five Oscars. Forman continued to draw attention with *Hair* (1979), the film version of the rock musical set in the hippie era, and the film adaptation of E. L. Doctorow's novel *Ragtime* (1981), which thoughtfully evoked the atmosphere of the early 20th century.

With *Amadeus* (1984), Forman scored his greatest Oscar triumph. The film about the composer of genius, filmed with the permission of the communist regime at locations in Prague and its surroundings, won eight statuettes from the American Film Academy.

Po adaptaci románu Choderlose de Laclose *Nebezpečné známosti* s názvem *Valmont* (1989) zaujal režisér kontroverzním portrétem pornomagnáta ve filmu *Lid vs. Larry Flynt* (1996), obhajujícím svobodu projevu. O životě umělce a jeho vztahu ke společnosti pojednávají také jeho poslední dva filmy. Kariéru komika Andyho Kaufmana zvěčnil ve snímku *Muž na měsíci* (1999); film *Goyovy přízraky* (2006) se odehrává na pozadí revolučních změn ve Španělsku na konci 18. století a konfrontuje totalitní moc se svobodou jednotlivce.

Miloš Forman je považován za jednoho z nejvýznamnějších světových filmových režisérů a svými snímky slaví úspěch u kritiků i u diváků. Nejčastějším námětem jeho filmů je střet jedince s konformní společností. Formanovy filmy, založené na obhajobě svobody, oslavě individualismu a kritice ideologií, obsahují nadčasové humanistické poselství.

Miloš Forman se vždy hlásil a dodnes hlásí ke svým českým kořenům. Dosaženými uměleckými výkony prokázal, že umění nezná hranic. Jeho filmy zobrazují obecně platné lidské hodnoty a jsou divákům všeobecně srozumitelné. Miloš Forman tak výrazně přispívá k šíření dobrého jména České republiky v zahraničí.

After the adaptation of Choderlos de Laclos' novel *Dangerous Liaisons*, called *Valmont* (1989), the director gripped audiences with his controversial portrait of a porn magnate in *The People vs. Larry Flynt* (1996), a film strong in the defence of freedom of speech. Mr Forman's latest two films also feature the life of an artist and his relationship to society. He immortalized the career of comic Andy Kaufman in *Man on the Moon* (1999); *Goya's Ghosts* (2006) is set in the times of revolutionary change in Spain at the end of the 18th century and confronts totalitarian power with the freedom of the individual.

Miloš Forman is regarded as one of the world's most important film directors and his films have been successful with critics and audience alike. The most common theme of his films is the clash between the individual and conventional society. Mr Forman's films, based on the defence of freedom, the celebration of individualism and criticism of ideologies, contain a timeless humanist message.

Miloš Forman has always clung to his Czech roots, yet he has proved through his artistic achievements that art knows no frontiers. His films depict universal human values and are generally intelligible to audiences. Miloš Forman has thus made a strong contribution to promoting the Czech Republic's good name abroad.

**JIŘÍ
HLINKA**

Norsko
Norway

Profesor hry na klavír a propagátor české hudby

Jiří Hlinka se narodil 23. března 1944 v Praze. Studium klavírní hry absolvoval na HAMU v Praze v r. 1965. V roce 1966 se stal jedním z laureátů Čajkovského klavírní soutěže v Moskvě. Jeho slibně se rozvíjející dráhu výkonného umělce přerušila nemoc. V r. 1970 začal vyučovat na Konzervatoři v Praze. V roce 1972 přijal pozvání k hostování na Griegově Akademii v norském Bergenu, kde se usadil a kde dodnes žije.

Stal se jedním z nejuznávanějších klavírních pedagogů v Norsku a ve Skandinávii, vyhledávaným pedagogem mistrovských kurzů v různých zemích Evropy. Organizuje „klavírní maratony“ svých žáků v Norsku i v ČR a je zván do porot prestižních soutěží mladých klavíristů. V průběhu své pedagogické dráhy v Norsku získal několik významných cen. V roce 1996 byl jmenován 1. profesorem na Griegově hudební akademii v Bergenu, nyní vyučuje v prestižním hudebním ústavu Barratt-Due Musikk institutt v Oslo. V roce 2004 byla profesorovi Hlinkovi udělena Královská zlatá medaile za zásluhy.

Piano professor and promoter of Czech culture

Jiří Hlinka was born on 23 March 1944 in Prague. In 1965 he graduated from the Music Faculty of the Prague Academy of Performing Arts in piano playing. In 1966 he became one of The International Tchaikovsky Competition Prize Winners in Moscow. His promising performing career was soon cut short by illness. In 1970 he started teaching at the Prague Conservatory and in 1972 accepted a visiting professorship at the Grieg Academy in Bergen, Norway, where he lives today.

Professor Hlinka is one of the leading piano teachers in Norway and Scandinavia, and his master classes are much in demand across Europe. He organizes “piano marathons” for his students in Norway and in the Czech Republic, and is regularly invited to sit on the juries of prestigious competitions for young pianists. During his teaching career in Norway, he has received several major awards. In 1996, he was appointed First Professor at the Grieg Academy of Music in Bergen, and currently teaches at the prestigious Barratt-Due Institute of Music in Oslo. In 2004, Professor Hlinka was awarded the King’s Medal of Merit in gold.

Prof. Hlinka dává ve své pedagogické činnosti velký prostor české hudbě, a to nad rámec svých povinností. Zařazuje skladby českých autorů do studijního programu, jeho žáci získávají zcela specifický vztah k dílům B. Smetany, L. Janáčka, B. Martinů aj. a vracejí se k nim ve své výkonné dráze. Profesor Hlinka se tak stal významným šířitelem českého hudebního umění i české hudební pedagogiky v Norsku a v Evropě. Jeho jméno se stalo v Norsku pojmem a díky českému původu i synonymem pro českou hudbu; je považován za vynikajícího představitel „české školy“. Při výuce hudební historie pomáhá odstraňovat zažitě mýty tím, že připomíná ryze české autorství některých hudebních forem a skladeb.

Iniciativním a vstřícným způsobem spolupracuje s českým prostředím a s velvyslanectvím ČR v Oslo. Navrhuje a připravuje vlastní vystoupení i vystoupení svých žáků při nejrůznějších příležitostech menšího i většího významu a rozsahu. V roce 2004 vystoupil v Oslo na slavnostním koncertu s mezinárodním obsazením při příležitosti rozšíření Evropské unie, kde reprezentoval Českou republiku. Tak významnou osobností v hudební oblasti se v Norsku nemůže pochlubit žádný jiný národ.

Both within and beyond the official scope of his duties, Professor Hlinka offers his students many opportunities to familiarize themselves with Czech music. Works by Czech composers are a regular part of his study programmes; his students gain a very detailed understanding of music by Bedřich Smetana, Leoš Janáček and Bohuslav Martinů, and keep returning to it throughout their professional careers. Professor Hlinka is a significant promoter of Czech music and Czech music teaching methods in Norway and in Europe. In Norway, he is a household name and, thanks to his Czech origin, a synonym for Czech music: Professor Hlinka is recognized as an outstanding representative of the “Czech School”. His courses on the history of music help combat some ingrained myths by drawing attention to the purely Czech origin of some musical forms and compositions.

Professor Hlinka cooperates actively with the Czech cultural scene and the Czech Embassy in Oslo. He has performed, or arranged performances by his students, on many occasions. He represented the Czech Republic at a major international concert to celebrate the enlargement of the European Union in 2004. No other nation can boast such a renowned representative of musical culture in Norway.

**DUŠAN
KARPATSKÝ**

ČR, Chorvatsko
Czech Republic, Croatia

Literární historik a kritik, překladatel, pedagog, bohemista a kroatista

Dušan Karpatský se narodil 28. února 1935 v Trebišově na Slovensku. Na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy vystudoval obor čeština-srbocharvátština. V 60. letech pracoval v redakcích literárních časopisů *Plamen* a *Sešity pro literaturu a diskusi*. Za aktivní účast v „Pražském jaru 1968“ byl za tzv. normalizace postížen zákazem publikování. V letech 1966–67 a 1969–70 byl lektorem češtiny na Filozofické fakultě Univerzity v Záhřebu. Tamtéž vydal bibliografii překladů z chorvatské literatury v Čechách a na Moravě (1983) a přehled dějin české a slovenské literatury v *Dějínách světové literatury* (1975). Objevil, přeložil a v Záhřebu vydal česky psané beletristické autobiografické texty chorvatského politika Stjepana Radiće. Byl vědeckým redaktorem a spoluautorem *Slovníku spisovatelů Jugoslávie* (1979), autorem *Malého labyrintu literatury* (poprvé vydán v roce 1982 pod jménem Viktor Kudělka).

Přeložil a knižně vydal 70 děl chorvatské literatury, zabýval se dílem velikána chorvatské literatury M. Krležy. Do chorvatštiny překládá zejména poezii českých i slovenských básníků, ve spolupráci s jedním z nejvýznamnějších chorvatských autorů Slavkem Mihaličem vydal výbor z díla Vladimíra Holana (1981).

Literary historian and critic, translator, pedagogue, specialist in Czech and Croatian studies

Dušan Karpatský was born on 28 February 1935 in Trebišov, Slovakia. He studied Czech and Serbio-Croatian languages at the Faculty of Arts of Charles University. In the 1960s, he worked as an editor of the literary magazines *Flame* and *Journals for Literature and Discussion*. For active participation in the “Prague Spring of 1968”, he was banned from publishing during the so-called “Normalisation”. Between 1966 and 1977, he was a Czech lecturer at the Faculty of Arts of Zagreb University. It was here that he published a bibliography of translations from Croatian literature in Bohemia and Moravia (1983) and an overview of Czech and Slovak literature in the *History of World Literature* (1975). He discovered, translated and published in Zagreb the autobiographical writings of the Croatian politician Stjepan Radić, which had been written in Czech. He was the academic editor and co-author of the *Encyclopaedia of Yugoslav Writers* (1979), and the author of the *Little Labyrinth of Literature* (initially in 1982 under the name of Viktor Kudělka).

He translated and published 70 works of Croatian literature, specializing in the work of the prominent Croatian writer Miroslav Krleža. His translations into Czech have been primarily of poetry by Czech and Slovak poets; he collaborated with one of the most important Croatian authors, Slavko Mihalić, to publish an anthology of work by Vladimír Holan (1981).

V prosinci roku 2003 představil na knižním veletrhu v Pule antologii *Zlatá kniha českého básnictví* ve vydání Maticе chorvatské. Autor v ní představuje dějiny české poezie prostřednictvím chronologicky řazených a pro dané období nejpříznačnějších básní, které do chorvatštiny spolu s ním přebásnili přední chorvatští autoři. *Zlatá kniha českého básnictví* je nejen výjimečným přínosem v rámci česko-chorvatských literárních vazeb, nepostradatelným průvodcem českou poezií pro chorvatské studenty bohemistiky, ale především uceleným obrazem vývoje české poezie pro chorvatskou čtenářskou veřejnost.

V Národní a univerzitní knihovně v Záhřebu a v pražské Národní knihovně ČR uspořádal r. 2000 a 2002 výstavy věnované dějinám vzájemných česko-chorvatských literárních vztahů.

V roce 2005 byl z iniciativy D. Karpatského v Záhřebu vydán reprint Lodereckerova sedmijazyčného slovníku, který původně vyšel v Praze roku 1605. Slovník vznikl za spolupráce chorvatského lexikografa Fausta Vrančiče a českého lexikografa, benediktina Petra Lodereckera. Jde o nejranější příklad takovéto lexikografické spolupráce v zemích střední Evropy. Dušan Karpatský významnou měrou napomohl realizaci tohoto projektu a ke slovníku připojil chronologii tisíciletých dějin česko-chorvatských literárních vztahů.

Za svou literární encyklopedii pro děti *Malý labyrint literature* dostal Výroční cenu nakladatelství Albatros (1998), obdržel řadu dalších českých i chorvatských cen a vyznamenání, mj. i českou Státní cenu za překladatelské dílo. Byl zvolen dopisujícím členem Jihoslovanské (dnes Chorvatské) akademie věd a umění (1990), chorvatský prezident S. Mesić jej vyznamenal Řádem Danice chorvatské s podobiznou Marka Maruliće (2001) a za šíření chorvatské kultury ve světě mu byla udělena Cena INA (2001).

In December 2003, he presented his *Golden Book of Czech Poetry*, published by the League for the Advancement of the Croatian Nation, at a book fair in Pula. In this book, he offers a history of Czech poetry by presenting chronologically ordered poems representing the most characteristic works of the period; these poems were rendered into Croat by top Croatian authors. The *Golden Book of Czech Poetry* is not only an exceptional contribution to Czech-Croatian literary relations and an indispensable guide to Czech poetry for Croatian students of Czech, but also a coherent picture of the development of Czech poetry for the Croatian reading public.

In 2000 and 2002, Mr Karpatský organized exhibitions in the Zagreb National and University Library and in the National Library of the Czech Republic in Prague, which presented the history of Czech-Croatian literary relations.

In 2005, he initiated the Zagreb publication of a reprint of Loderecker's seven-language dictionary, originally published in Prague in 1605. This dictionary was the fruit of cooperation between the Croatian lexicographer Faust Vrančić and the Czech lexicographer and Benedictine monk Petr Loderecker. It is the earliest example of lexicographic cooperation in Central Europe. Dušan Karpatský made a significant contribution to this project and supplemented the dictionary with a chronology of the thousand-year history of Czech-Croatian literary relations.

In 1998 he was awarded the Annual Prize of the Albatros publishing house for his literary encyclopaedia for children, *Little Labyrinth of Literature*, and he has received numerous other Czech and Croatian prizes and accolades. He was elected a correspondent of the Yugoslav (now Croatian) Academy of Sciences and Art (1990); the Croatian President Stjepan Mesić awarded him the Order of the Croatian Danica, with figure of Marko Marulić (2001), and he was awarded the INA Prize for spreading Croatian culture throughout the world.

**IRENA
KIRKLANDOVÁ**

USA

Krajanka, zastánkyně demokracie, lidských práv, práv pracujících a uprchlíků

Irena Kirklandová, roz. Neumannová, se narodila 22. srpna 1925 v Praze v rodině architekta. Její dědeček byl za Rakouska-Uherska poslancem parlamentu, strýc se stal ministrem v první československé vládě. V květnu 1943 byla s rodinou transportována do terezínského ghetta, v listopadu 1944 byla převezena do Osvětimi. Jako zázrakem přežila a vrátila se do Prahy. Již na podzim 1945 byla po intenzivní přípravě přijata na Karlovu univerzitu. Stala se členkou strany sociálních demokratů a tajemnicí její studentské organizace. Po komunistickém převratu v únoru 1948 byla pro své politické názory a aktivity zatčena a vyslýchána, odmítla však podepsat udání na své přátele. Po několika týdnech byla propuštěna a v krátké době emigrovala do Izraele.

Po kratších pobytech v Londýně a Paříži se usadila v USA, kde v roce 1973 uzavřela manželství s Lane Kirklandem, generálním tajemníkem *American Federation of Labor and Congress of Industrial Organizations (AFL-CIO)*, Americká federace odborových svazů – Kongres průmyslových organizací), největší federace odborových svazů v USA.

Expatriate, champion of democracy, human rights, workers' and refugees' rights

Irena Kirkland, née Neumannová, was born in Prague on 22 August 1925 into the family of an architect. Her grandfather was a Member of Parliament in Austria-Hungary and her uncle was appointed a minister in the first Czechoslovak government. In May 1943, she and her family were transported to the ghetto in Terezín (Theresienstadt); in November 1944 she was transported to Auschwitz. Miraculously, she survived and returned to Prague. After intensive preparatory studies, she was admitted to Charles University in the autumn of 1945. She became a member of the Social Democratic Party and the secretary of its student association. After the Communists seized power in February 1948, she was arrested and interrogated for her political beliefs and activities. However, she refused to sign a statement denouncing her friends. She was released after several weeks and soon emigrated to Israel.

After brief stays in London and Paris, she settled in the USA where, in 1973, she married Lane Kirkland, the President of the *American Federation of Labor and Congress of Industrial Organizations (AFL-CIO)*, the largest federation of trade unions in the USA.

Manželství bylo výjimečné díky spojení kulturního a intelektuálního dědictví českých zemí a svědectví o dvou nejhorších totalitních režimech 20. století, jak je zosobňovala Irena Kirklandová. Lane Kirkland, který pocházel z amerického jihu, byl zásadovým a neoblomným předsedou nejlivnější federace odborových svazů na světě. Stal se oporou hnutí za sociální spravedlnost nejen v USA, ale i v zemích s diktátorskými režimy. V sedmdesátých a osmdesátých letech 20. století byl dům manželů Kirklandových centrem rozvíjejícího se hnutí za svobodu. Alexandr Solženicyn, Vladimír Bukovskij či kurdský vůdce Mustafa Barzani se u Kirklandových setkávali s politiky a nejvyššími volenými zástupci USA. V r. 1981, po vzestupu *Solidarity* v Polsku, udělila organizace *International Rescue Committee* manželům Kirklandovým Cenu svobody. Irena Kirklandová byla oceněna za svoji oddanost boji za lidská práva ve světě, za pomoc uprchlíkům, za pomoc a získání podpory hnutí *Solidarity*. Následně se stala členkou předsednictva *International Rescue Committee* a pokračovala ve svém zápase za práva uprchlíků ve světě, zejména ve Vietnamu a Iráku. Věřila, že v obou zemích mají Spojené státy mimořádný závazek pomoci obětem totalitního režimu a války.

Irena Kirklandová byla neobyčejnou osobností, ženou s pevnými názory a hlubokým demokratickým přesvědčením a pocitem odpovědnosti za pomoc lidem bojujícím proti diktátorským režimům. Tyto ideály jsou pevným základem přátelství mezi Českou republikou a Spojenými státy. Po více než tři desetiletí byla v USA osobností reprezentující zápas za demokracii ve světě, za lidská práva a za pomoc uprchlíkům.

Paní Kirklandová – vždy hrdá Češka – zemřela dne 24. ledna 2007 ve Washingtonu.

Irena Kirkland's identification with the cultural and intellectual legacy of the Czech Lands and her direct experience of two of the worst totalitarian regimes of the 20th century, helped to make the marriage exceptional. Lane Kirkland, who came from the American South, was a man of principle and the tough president of the most influential federation of trade unions in the world. He became a mainstay of the movement for social justice not only in the USA, but also in dictatorships abroad. In the 1970s and 1980s, the Kirkland household was a hub of the emerging movement for freedom. Here, Alexander Solzhenitsyn, Vladimir Bukovsky, and the Kurdish leader Mustafa Barzani could meet political scientists and representatives of the Washington elite. In 1981, following the rise of the *Solidarity* movement in Poland, the *International Rescue Committee* bestowed the Freedom Award on the Kirklands. Irena Kirkland was praised for her advocacy of human rights around the world, for her assistance to refugees, and for her help and the support she generated for the *Solidarity* movement. She subsequently became a board member of the *International Rescue Committee* and continued her struggle for refugees' rights throughout the world, especially in Vietnam and Iraq. She believed that the United States had a special obligation to help the victims of totalitarianism and war in both countries.

Irena Kirkland was an extraordinary person, a woman with firm views and a deep belief in democracy, combined with her feeling of responsibility to help people fighting dictatorships. These ideals are a solid foundation for friendship between the Czech Republic and the United States. For more than three decades, she was a key figure in the USA, representing the struggle for democracy in the world, for human rights and for assistance to refugees.

Always proud of her Czech origin, Ms Kirkland died in Washington on 24 January 2007.

ERICH KRAUS
BRIGITTE KRAUSOVÁ

Německo
Germany

Propagátoři přeshraničního porozumění a smíření mezi bývalými sudetoněmeckými obyvateli Dolního Dvora (Niederhof) a dnešními občany

Erich Kraus se narodil 9. ledna 1937 v sudetoněmeckém Dolním Dvoře u Vrchlabí (Niederhof), kde v roce 1945 žilo 955 německých a 4 čeští obyvatelé. Jelikož jeho otec měl legitimaci o spolehlivosti od českých úřadů, byli Krausovi jedinou německou rodinou, jež zůstala ušetřena odsunu. Na podzim 1948 se však rodina vystěhovala do Německa. V roce 1965 se Erich Kraus oženil s Brigitte (narozena 23. srpna 1939 v Cvikově). Ačkoliv sami nikdy česky nehovořili, oběma svým dcerám umožnili naučit se v bývalé NDR českému jazyku. Po navázání spolupráce Technické univerzity Drážďany (zaměstnavatel pana Krause) a VŠ strojní a textilní v Liberci byl pan Kraus v roce 1959 opět v rodném domě, od roku 1962 navštěvuje jeho rodina Dolní Dvůr pravidelně, od roku 1981 se přátelí s rodinou Smejkalovou, která rodný dům Ericha Krause koupila a zrenovovala. Erich Kraus je od roku 2001 čestným občanem Dolního Dvora.

Promoters of cross-border understanding and reconciliation between former Sudeten German inhabitants of Dolní Dvůr (Niederhof) and the current population

Erich Kraus was born on 9 January 1937 in the Sudeten German village of Dolní Dvůr near Vrchlabí (Niederhof), where in 1945 the population comprised 955 German and four Czech inhabitants. As his family had a 'certificate of reliability' from the Czech authorities, the Kraus household was the only German family here not to be forcibly transferred, but in the autumn of 1948 the family moved to Germany. In 1965, Erich Kraus married Brigitte (born 23 August 1939 in Zwickau). Although they never spoke Czech themselves, they gave both their daughters the opportunity to learn Czech in the former East Germany. After co-operation was established between the Technical University in Dresden (Mr Kraus's employer) and the Liberec Institute of Mechanical Engineering and Textiles, Mr Kraus found himself in his childhood home again in 1959. Since 1962, his family has visited Dolní Dvůr regularly; since 1981 they have been friends with the Smejkal family, who purchased Erich Kraus's childhood home and renovated it. Since 2001, Erich Kraus has been an honorary citizen of Dolní Dvůr.

Přes třicet let se Erich a Brigitte Krausovi v maximálně pozitivním duchu a spolupráci úspěšně snaží o obnovu místních památek, dokumentaci historie obce a zvelebení náměstí a veřejných prostranství. Postupem času se jim podařilo zapojit do spolupráce další, zprvu skeptické místní občany, i větší počet německých rodáků nebo jejich potomků, takže se podařilo z velké části opravit místní kostel, zrekonstruovat varhany a zbudovat zvonkohru, která se stala vyhledávanou turistickou atrakcí, zrekonstruovat náměstí a místní poštu, kde má být otevřeno centrum česko-německého setkávání, dokumentační prostor o historii obce a informační turistická kancelář Krkonošského národního parku. Dalším společným počinem bývalých německých obyvatel Dolního Dvora a nynějších občanů bylo odhalení pamětních desek obětem obou světových válek.

Aktivity Ericha a Brigitte Krausových jsou jak v historicko-vědecké rovině, tak i v praktických výsledcích brilantním příkladem skvěle fungujícího smířování a praktické spolupráce bývalých a současných obyvatel Sudet.

For more than thirty years, Erich and Brigitte Kraus have been successfully striving to restore local monuments, preserve historical documents about the village, and enhance the square and public spaces here, all in as positive a spirit of cooperation as possible. Over time, they have managed to involve other – initially sceptical – local inhabitants in their activities along with a large number of the former German inhabitants and their descendants; much of the local church has been repaired, the organ has been repaired and a glockenspiel has been built and has become a popular tourist attraction. Elsewhere in the village, they have reconstructed the square and the local post office, which is to house a centre for Czech-German gatherings, premises holding records of the village's history, and a Krkonoše National Park Information Office for tourists. Another joint project of the former German inhabitants of Dolní Dvůr and the current population has been the unveiling of commemorative plaques to those who died in the two world wars.

From the historical and academic point of view and in terms of the practical results they have achieved, the activities of Erich and Brigitte Kraus are an astounding example of smooth reconciliation and practical co-operation between the former and current inhabitants of the Sudeten lands.

**CHARLES
MERRILL**

USA

Photograph by Paula Rhodes

Pedagog, filantrop, zakladatel „Merrillových stipendií“

Historik Charles Merrill se narodil 17. srpna 1920 v Montclair, New Jersey. Po studiu na Harvardově univerzitě sloužil až do konce druhé světové války jako voják na italské frontě. Už mnichovská krize roku 1938 zaujala jeho pozornost, což dalo vznik sympatiím k naší republice a regionu střední Evropy. Po druhé světové válce působil jako lektor ve Fulbrightově programu v Rakousku, často navštěvoval Československo a Polsko, a to i poté, co byly obě země uzavřeny do izolace železnou oponou.

Charles Merrill je americký filantrop, který zasvětil svůj život pedagogické činnosti. Ta v jeho pojetí směřovala ke kultivování demokratického a lidskoprávního myšlení, k respektování kulturních odlišností a kulturní plurality světa a k rozvíjení intelektuální zvědavosti mladých lidí.

Po pádu komunistických totalitních režimů začal organizovat „český a polský vzdělávací projekt“, z něhož se vyvinul program „Merrillových stipendií“. Každý rok tak může 15 studentů Univerzity Palackého v Olomouci strávit jeden akademický rok na vysoké škole v USA a v Latinské Americe. Pan Merrill hradí náklady na každého studenta – průměrně 30 000 USD ročně. Za posledních 16 let věnoval ve formě stipendií více než dvěma stům českých studentů přes 7 mil. USD (150 mil. CZK).

Teacher, philanthropist, founder of the Merrill Scholarships

The historian Charles Merrill was born on 17 August 1920 in Montclair, New Jersey. After graduating from Harvard University, he served on the Italian front until the end of the Second World War. He first became interested in Central Europe during the Munich crisis in 1938, which generated sympathy for our country. After the Second World War, he was employed as a lector in the Fulbright Programme in Austria; he often visited Czechoslovakia and Poland even after the two countries were cut off behind the Iron Curtain.

Charles Merrill is an American philanthropist who has devoted his life to teaching. In his view, teaching helps to cultivate the philosophy of democracy and human rights, respect for cultural differences and cultural plurality in the world, and develops the intellectual inquisitiveness of young people.

Following the collapse of the communist totalitarian regimes, he started organizing a ‘Czech and Polish education project’, which gave rise to the Merrill Scholarship Programme. Every year, 15 students from Palacký University in Olomouc have the chance to spend an academic year at a university in the USA or Latin America. Mr Merrill covers each student’s costs – on average USD 30,000 per year. Over the past 16 years, he has donated over USD 7 million (CZK 150 million) through his scholarships to more than two hundred Czech students.

Svůj vztah ke střední Evropě a osobní zážitky s ní spojené zaznamenal Charles Merrill v knize *Cesta* (*The Journey*, 1996). Jeho literární produkce dále zahrnuje mimo jiné román *Rok pro Emily* (*Emily's Year*, 1991, česky 1993) a knihu věnovanou politickým a etickým aspektům nadační filantropie *Šeková knížka* (*The Checkbook*, 1986).

Charles Merrill v USA založil a podporuje dvě střední školy zaměřené na klasické vzdělání (Thomas Jefferson High School v St. Louis a Commonwealth School v Bostonu). Pod jeho vedením poskytl Merrillova nadace významnou podporu školám Morehouse College a Spelman College v Atlantě, a také Merrill College na Kalifornské univerzitě v Santa Cruz. V USA patří do velké rodiny Merrillů, pro kterou jsou historicky charakteristické jak bohatství, tak filantropie a láska ke vzdělanosti. Bratr James Merrill patřil k významným americkým básníkům konce 20. století.

Panu Merrillovi byl v roce 1991 udělen čestný doktorát Univerzity Palackého.

Charles Merrill documented his relationship to Central Europe and his personal experiences of this region in the book called *The Journey* (1996). His literary output also includes the novel *Emily's Year* (1991, Czech translation 1993) and the book on the political and ethical aspects of foundation-based philanthropy called *The Checkbook* (1986).

In the USA, Charles Merrill has set up and supports several secondary schools geared towards classical education (Thomas Jefferson High School in St. Louis and Commonwealth School in Boston). Under his leadership, the Merrill Foundation gave substantial support to Morehouse College and Spelman College, both in Atlanta, as well as to the Merrill College at the University of California at Santa Cruz. In the USA, he is part of the large Merrill family, renowned historically for its wealth, philanthropy and love for education. His brother James Merrill was one of America's prominent 20th century poets.

In 1991, Mr Merrill was awarded an honorary doctorate from Palacký University.

**LEO
METSAR**

Estonsko
Estonia

Publicista, překladatel z češtiny, propagátor české literatury

Leo Metsar se narodil 27. dubna 1924 v Tartu, kde studoval filozofii a archeologii. Po ukončení univerzity pracoval jako novinář a v roce 1953 vstoupil do literatury krátkými prózami. Od roku 1963 byl spisovatelem z povolání. Ve svých románech věnoval pozornost zejména problémům plnohodnotného života, lidské schopnosti maximálního vyřízení, ale též stinným stránkám ženské emancipace. Stěžejním dílem pana Metsara je tetralogie *Císař Julián*, které pojednává o římském císaři, zvaném také Apostata („odpadlík“).

Rozsáhlá je především jeho činnost překladatelská. Díky Leo Metsarovi bylo do estonštiny přeloženo více než sedmdesát titulů významných českých autorů.

V roce 1968 byla díky jeho překladu v Estonsku vydána v nebyvalém nákladu 20 000 výtisků hra Václava Havla *Vyrozumění*. Leo Metsar měl příležitost se s autorem setkat až v květnu 2000, kdy doprovázel estonského prezidenta Lennarta Meriho během jeho státní návštěvy v Praze.

Publicist, translator from Czech, promoter of Czech literature

Leo Metsar was born on 27 April 1924 in Tartu, where he studied philosophy and archaeology. On graduating from university, he worked as a journalist, and in 1953 made his first foray into literature with short stories. In 1963, he became a full-time writer. In his novels he has focused in particular on the problems of living a full life, the human capacity for maximum stress, and the darker sides of female emancipation. His major work is the tetralogy *Caesar Julianus* dealing with the life of the Roman Emperor, also called Apostata.

His translation work is particularly extensive. Thanks to Leo Metsar, more than seventy titles by leading Czech authors have been translated into Estonian.

In 1968, his translation of Václav Havel's play *The Memorandum* (Vyrozumění) enjoyed an unprecedented print run of 20,000 copies in Estonia. Leo Metsar did not have the opportunity to meet the author of this work until May 2000, when he accompanied the Estonian President Lennart Meri on his state visit to Prague.

Leo Metsar se v estonských podmínkách jedinečnou měrou zasloužil o šíření dobrého jména české kultury a o velmi dobré povědomí o české literatuře. Díky němu je v Estonsku známá a vyhledávaná *Babička* Boženy Němcové. Z novějších příspěvků české literatury se například *Rumcajs* nebo příběhy *Krtečka* zapsaly do povědomí celých generací Estonců.

Leo Metsar obdržel v r. 2007 státní vyznamenání (Řád bílé hvězdy 4. třídy) „za podporu rozvoje estonsko-českých kulturních vztahů“.

In Estonia, Leo Metsar has played a unique role in spreading the reputation of Czech culture and ensuring an educated awareness of Czech literature. Thanks to Mr Metsar, Božena Němcová's *Grandmother* (*Babička*) is well-known and popular, and among more recent contributions from Czech literature, *Rumcajs* and the stories of the *Little Mole* are known to whole generations of Estonians.

In 2007, Leo Metsar was awarded a state honour (Order of the White Star, Fourth Class) for “promoting the development of Estonian-Czech cultural relations”.

**NGUYEN
THI MUI**

Vietnam

Bohemistka, překladatelka, publicistka

Nguyen Thi Mui se narodila 15. července 1943 v Hai-phongu. Od roku 1956 žila v Československu, nejdříve v Dětském domově vietnamských dětí v Chrastavě u Liberce, později vystudovala v Pardubicích Střední průmyslovou školu chemickou. V 60. letech minulého století působila jako překladatelka čs. sportovním letcům při Ústředním výboru tělovýchovy a sportu v Hanoji, ale pracovala též jako laborantka ve Výzkumném ústavu těžkého průmyslu v Hanoji.

V letech 1966–1971 studovala český jazyk a literaturu na Filozofické fakultě UK v Praze. Po svém návratu do Vietnamu se věnovala překladatelství a tlumočnictví v českém jazyce, pracovala např. jako překladatelka vědecko-technických a ekonomických informací v Ústavu VTEI při Státním výboru vědy a techniky, pracovala pro stálé zastoupení firmy Elitex ve Vietnamu a společnou česko-vietnamskou firmu Bohemia Crystal v Hanoji. V letech 1980–1987 pracovala pro československý zastupitelský úřad v Hanoji, od roku 1987 do roku 1993 byla sekretářkou zastoupení FAO.

V letech 2000–2006 působila jako tlumočnice pro zastupitelský úřad České republiky v Hanoji.

Specialist in Czech studies, translator, publicist

Nguyen Thi Mui was born on 15 July 1943 in Hai-phong. Since 1956, she has lived in Czechoslovakia, initially in the Vietnamese Children's Home in Chrastava, near Liberec. Subsequently, she studied at the Secondary Technical College of Chemistry in Pardubice. In the 1960s, she was a translator for Czechoslovak sports pilots at the Central Committee of Physical Education and Sport in Hanoi, but she also worked as a laboratory technician at the Heavy Industry Research Institute in Hanoi.

Between 1966 and 1971, she studied Czech language and literature at the Faculty of Arts, Charles University, Prague. On returning to Vietnam, she devoted herself to translation and interpreting in Czech. For example, she worked as a translator of scientific, technical and economic information at the Institute of the State Science and Technology Committee, and was also employed by the permanent representation of Elitex in Vietnam and the joint Czech-Vietnamese company Bohemia Crystal in Hanoi. From 1980 to 1987 she worked for the Czechoslovak Embassy in Hanoi, from 1987 to 1993, she was a secretary for the FAO.

Between 2000 and 2006 she was an interpreter for the Czech Embassy in Hanoi.

Paní Nguyen Thi Mui vyvíjela publikační činnost, řada článků byla zveřejněna ve vietnamském tisku. V současné době je v důchodu a věnuje se překladům z českého jazyka: překládá kromě jiného české lidové pohádky a jejím nejnovějším překladem je dílo Oty Pavla *Smrt krásných srnců*. V roce 2005 vydala *Knihu pohádek* Boženy Němcové ve vietnamštině.

Paní Mui propaguje český jazyk a svým jednáním podporuje dobré jméno České republiky. Její práci a překlady vysoce ocenil během své návštěvy ve Vietnamu v roce 2006 i prezident ČR Václav Klaus.

Nguyen Thi Mui has been involved in publishing activity, and also published a number of articles in the Vietnamese press. She is now retired and devotes her time to translations from Czech. She translates, among other things, Czech folk tales; her latest translation is Ota Pavel's *Death of Beautiful Roebucks* (*Smrt krásných srnců*). In 2005, she published a book of Božena Němcová's fairy tales in Vietnamese.

Ms Mui promotes the Czech language and through her activities she boosts the reputation of the Czech Republic. Her work and translations were highly praised by the Czech President Václav Klaus when he visited Vietnam in 2006.

**CHRISTA
ROTHMEIEROVÁ**

Rakousko
Austria

Přední rakouská bohemistka, která svou překladatelskou, vědeckou i lektorskou činností přispívá k šíření povědomí o současné české literatuře v Rakousku

Christa Rothmeierová se narodila v roce 1948 v dolnorakouském Altenmarktu. Vystudovala slavistiku a romanistiku na Vídeňské a Karlově univerzitě. Doktorskou práci věnovala českému avantgardnímu umění 20. let. Od roku 1976 vyučuje českou literaturu 20. století na Katedře slavistiky Vídeňské univerzity, věnuje se literárním překladům z češtiny a působí jako publicistka. Přeložila a zasloužila se o německá vydání děl Jakuba Demla, Jana Skácela, Petra Borkovce, Ivana Binara, Bohumily Grögerové a Jana Nerudy. Je vydavatelkou několika antologií, například svazku *Mähren*, který vyšel v rámci řady *Europa erlesen* (Pročíst se Evropou) v nakladatelství Wieser Verlag. V roce 1997 uspořádala výstavu *Opus magnum Ludvíka Kundery* v Kunstverein Horn (Spolku umění Horn).

Leading Austrian specialist in Czech studies, helping to spread awareness of contemporary Czech literature in Austria through her translations, academic work and lecturing

Christa Rothmeier was born in 1948 in Altenmarkt, Lower Austria. She graduated in Slavonic and Romance studies at Vienna University and Charles University. Her doctoral studies were focused on Czech avant-garde art of the 1920s. Since 1976, she has taught Czech literature at the Department of Slavonic Studies, Vienna University; she translates from Czech and also works as a publicist. She has translated and played an important role in the German publication of works by Jakub Deml, Jan Skácel, Petr Borkovec, Ivan Binar, Bohumila Grögerová, Jan Neruda and others. She has published several anthologies, such as *Mähren*, which was printed as part of the series *Europa erlesen* (Reading Europe) by the Wieser Verlag publishing house. In 1997, she held an exhibition called *Opus magnum Ludvík Kundera* at the Kunstverein Horn (Horn Art Society).

Jedním z jejich posledních počinů je vydání obsažné antologie *Die entzauberte Idylle* (Kouzla zbavená idyla), která rekonstruuje obraz Vídně v české literatuře 19. a 20. století v historických proměnách. Christa Rothmeierová k publikaci napsala rozsáhlý úvod o vnímání Vídně v české literatuře z literárního hlediska v kulturně-historickém kontextu. Antologie nabízí nejen ukázky literárních textů (z nichž velkou část sama přeložila), ale i kompaktní biografie autorů, dobový obrazový materiál, fotografie a přehlednou historii Čechů ve Vídni. Kniha je tak nejen učebnicí vídeňské kultury všedního dne, ale i napínavým úvodem do české literatury.

Christa Rothmeierová je držitelkou Ceny za kulturu spolkové země Dolní Rakousko za literární překlady (1997), ceny Premia Bohemica nadace Český literární fond (1999), Rakouské státní ceny za literární překlad (2000) a medaile Artis Bohemiae Amicis (2003), udělované ministrem kultury ČR za šíření dobrého jména české kultury v tvůrčí a interpretační oblasti a její propagaci a prezentaci v zahraničí.

One of her most recent projects has been the publication of *Die entzauberte Idylle* (The Idyll Deprived of Its Charm), a rich and colourful anthology which reconstructs the image of Vienna in Czech literature of the 19th and 20th centuries in the course of historical transformation. Christa Rothmeier wrote an extensive introduction to the anthology on the perception of Vienna in Czech literature from the literary aspect and in a cultural and historical context. The anthology offers not only examples of literary texts (most of which she translated herself), but also a compact biography of the authors, period illustrations, photographs and a lucid history of the Czechs in Vienna. The book is not only a textbook of everyday Viennese culture, but also an enthralling introduction to Czech literature.

Christa Rothmeier has received the Lower Austrian Cultural Prize for her literary translations (1997), the Premia Bohemica prize awarded by the Czech Literary Fund (1999), the Austrian State Prize for literary translation (2000) and the medal Artis Bohemiae Amicis (2003), awarded by the Czech Minister for Culture for promoting the good name of Czech culture in creativity and interpretation, and presenting Czech culture abroad.

**CHANAN
ROZEN**

Izrael
Israel

Krajan, zakladatel Ligy přátelství Izrael – Československo, předseda Izraelské společnosti přátel ČR, generální honorární konzul ČR

Chanan Rozen (Valtr Rosenzweig) se narodil 24. září 1918 v Moravské Ostravě. Koncem roku 1938 odešel se dvěma bratry ilegálně do tehdejší Palestiny. První léta strávil v kibucu Sarid. V letech 1939–1948 byl aktivním příslušníkem Hagany. Po vzniku Izraele založil společně s dalšími Ligu přátelství Izrael – Československo a od roku 1951 byl jejím generálním tajemníkem. Uskutečnil řadu akcí podporujících česko-izraelské vztahy. Byla to např. izraelská účast na vysázení růžového sadu v Lidicích, účast izraelských umělců na festivalu Pražské jaro, účast izraelské kinematografie na festivalu v Karlových Varech apod. Významně se také zasloužil o udělení medailí účastníkům Slovenského národního povstání žijícím v Izraeli. Inicivoval výstavu dětských kreseb a básní z terezínského ghetta v památníku Jad Vašem v Izraeli. Spolu s Maxem Brodem se podílel na uspořádání výstavy o Kafkovi v roce 1964 a ve stejném roce zajistil vydání knihy *Terezínské dětské kresby a básně* v hebrejštině.

V roce 1965 mu jako prvnímu izraelskému občanovi byla udělena zlatá medaile Československé společnosti pro mezinárodní styky. Veřejně protestoval proti přerušování diplomatických styků mezi Československem a Izraelem.

Expatriate, founder of the Israel – Czechoslovakia Friendship League, chairman of the Israeli Society of Friends of the Czech Republic, Honorary Consul General of the Czech Republic

Chanan Rozen (Valtr Rosenzweig) was born on 24 September 1918 in Moravská Ostrava. At the end of 1938 he and his two brothers left illegally for what was then Palestine. Mr Rozen spent the first few years in Kibutz Sarid and from 1939 to 1948 he was an active member of the Hagana organization. After the proclamation of Israeli independence, he and others founded the Israel – Czechoslovakia Friendship League and Mr Rozen became the League's secretary general in 1951. He arranged a number of events promoting Czech – Israeli relations, including the planting of a rose orchard in Lidice, the participation of Israeli artists in the Prague Spring Festival, and the presentation of Israeli cinematography at the Karlovy Vary Film Festival. Mr Rozen can take credit for the award of medals to the participants of the Slovak National Uprising living in Israel. He initiated the exhibition of children's paintings and poems from the Terezín Ghetto in the Yad Vashem Memorial Centre. In 1964, Mr Rozen cooperated with Max Brod to organize an exhibition about Kafka and in the same year arranged for the publication of a book called *Drawings and Paintings by the Children of Terezín* in Hebrew.

In 1965, Mr Rozen became the first Israeli citizen to be awarded the Gold Medal of the Czechoslovak Society for International Relations. He protested openly against the interruption of Czechoslovak-Israeli diplomatic relations.

Po vpádu vojsk Varšavské smlouvy do ČSSR v roce 1968 vyzýval jako předseda Ligy izraelskou veřejnost k demonstracím a k vyjádření solidarity. Od roku 1975 se angažoval v obecní správě a byl zvolen členem městské rady města Ramat Gan. V letech 1983–1989 zde vykonával funkci náměstka primátora. Po obnovení diplomatických vztahů mezi oběma zeměmi v roce 1990 obnovila svou činnost také Liga přátelství Izrael – Československo pod novým názvem Společnost přátel Izrael – Česko – Slovensko. Chanan Rozen byl jednomyslně zvolen jejím předsedou, jímž se stal i po vzniku samostatné České republiky, kdy byla ustanovena Izraelská společnost přátel České republiky. Tuto funkci odpovědně vykonává dodnes. V prosinci 1991 byl jmenován honorárním generálním konzulem ČSFR v Izraeli, v roce 1993 honorárním generálním konzulem České republiky.

V říjnu 1991 navázal kontakt s rodnou Ostravou. Tam také prosadil návrh na pořádání vzpomínkových aktů při výročí první deportace evropských Židů z Ostravy do Niska (18. října 1939). V roce 1994 bylo Chananu Rozenovi uděleno čestné občanství města Ostravy. 28. října 1998 propůjčil prezident České republiky Václav Havel Chananu Rozenovi Řád bílého lva za zvláště vynikající zásluhy ve prospěch České republiky.

Pan Rozen každoročně organizuje zaslání dětských kreseb z města Ramat Gan do Lidic, čímž zajišťuje účast Izraele na mezinárodní dětské výtvarné výstavě LIDICE. Předsedá shromáždění na připomínku obětí ghetta Terezín a na připomínku českých a slovenských Židů, kteří byli zavražděni nacisty v období druhé světové války. Organizuje vzájemné pamětní, kulturní a umělecké události v Izraeli a České republice. Svědomitě a obětavě vykonává funkci generálního honorárního konzula České republiky.

After the invasion of Czechoslovakia by Warsaw Pact troops in 1968, Mr Rozen – as chairman of the League – called on the Israeli public to hold demonstrations and make statements of solidarity. From 1975, he became actively involved in the municipal council and was elected a city council member in Ramat Gan. Between 1983 and 1989, Mr Rozen held the post of Deputy Mayor. After the re-establishment of diplomatic relations between the two countries in 1990, the Israel – Czechoslovakia Friendship League also renewed its activity under the new name of the Israel – Czechia – Slovakia Society of Friends. Chanan Rozen was unanimously elected the Society's chairman, a position to which he was re-appointed after the birth of the Czech Republic; he holds this post responsibly to this day. In December 1991, he was appointed Honorary Consul General of the Czechoslovak Federative Republic and in 1993 the Honorary Consul General of the Czech Republic.

In October 1991, Mr Rozen established relations with his native city of Ostrava, where he also initiated the organisation of ceremonies to commemorate the first deportation of European Jews from Ostrava to Nisko (18 October 1939). In 1994 he was awarded the honorary citizenship of Ostrava. On 28 October 1998, the Czech President Václav Havel conferred the Order of the White Lion upon Chanan Rozen for exceptionally outstanding merit for the benefit of the Czech Republic.

Mr Rozen annually organizes paintings by children from the city of Ramat Gan to be sent to the LIDICE international exhibition. Mr Rozen chairs the assembly to commemorate those Czech and Slovak Jews who were murdered by the Nazis in the Second World War and he arranges other commemorative, cultural and artistic events in Israel and the Czech Republic. Mr Rozen is a conscious and devoted Honorary Consul General of the Czech Republic.

**EDNA
GÓMEZ RUIZOVÁ**

Mexiko
Mexico

Pedagožka celoživotně budující mexicko-české vztahy a podporující mexické Lidice

Edna Gómez Ruizová se narodila 17. ledna 1947 v Mexiku. Vystudovala hudební pedagogiku a psychologii, specializovala se na výchovu a vzdělávání dětí. Byla učitelkou hudby na různých školách, v Colegio Casa Popular v San Jerónimo „Lidice“ působila 30 let jako ředitelka, založila dětský orchestr a pracovala ve funkci vedoucí oddělení pro hudební výchovu radnice městské části Magdalena Contreras.

Její konkrétní činnost ve prospěch rozvoje kulturní spolupráce s Českou republikou začala v roce 1975, kdy jako učitelka v oboru hudební a umělecké výchovy pracovala s dětmi ve škole Casa Popular v obci San Jerónimo „Lidice“. V letech 1984–2005 řídila pietní akce k připomenutí lidické tragédie.

Ve svých projektech výchovné práce s mládeží, dětmi a s dětským hudebním souborem vždy využívala českou kulturu, české národní písně. Zvládla základy českého jazyka. Iniciativně připravovala akce pro významná česká i mexická výročí a události (inaugurace sochy T. G. Masaryka na Avenida Masaryk a každoroční pietní akce připomínající výročí zakladatele našeho státu, jeho březnové narození atd.).

Educator building Mexican-Czech relations all her life and supporting Mexico's Lidice

Born on 17 January 1947 in Mexico, Edna Gómez Ruiz studied music education and psychology, specializing in children's education. Ms Ruiz taught music at different schools. She was director of Colegio Casa Popular in San Jerónimo "Lidice" for 30 years, founded a children's orchestra, and worked as head of the music department of the Magdalena Contreras town hall.

Ms Ruiz's activities for the benefit of cultural cooperation with the Czech Republic began in 1975, when she taught children music and art in the Casa Popular School in San Jerónimo "Lidice". Between 1984 and 2005, she organized ceremonies to commemorate the Lidice tragedy.

She has always used Czech culture, including Czech national songs, for her projects working with young people, children and a children's choir. She learned the basics of Czech and arranged events for important Czech as well as Mexican anniversaries (the inauguration of the statue of T. G. Masaryk on the Avenida Masaryk and annual commemoration of the anniversaries of the founder of our state, Masaryk's birthday in March, etc.).

V červenci 2005 ukončila paní Edna Gómez Ruizová svou více než 30letou pedagogickou činnost a odešla na zasloužený odpočinek. Nadále se však soukromě věnuje „své“ práci a dále rozšiřuje mezi mládeží své nadšení pro českou kulturu. Podle vlastních slov paní Gómez: „Nikdy jsem trvale nežila v České republice, vlastní píli jsem přesto zvládla základy českého jazyka a především jsem vždy k tomuto národu pociťovala nesmírné sympatie, obdiv a respekt a mám jej navždy ve svém srdci“.

In July 2005, Ms Ruiz ended her teaching career after more than 30 years to take a well-earned retirement, but she continues her work privately and spreads her enthusiasm for Czech culture among the younger generations. In her own words: “I have never lived in the Czech Republic permanently, yet by working hard I have managed to learn the basics of the Czech language. I have always felt an immense inclination, admiration and respect for this nation which I bear in my heart forever.”

**KERRY
STRATTON**

Kanada
Canada

Dirigent, propagátor české hudby

Kerry Stratton, přední kanadský dirigent a hudební ředitel Torontské filharmonie, se narodil 24. října 1952. Během své kariéry pracoval s orchestry v Evropě, Severní Americe a Asii. Dirigování vystudoval na McGill University v Montrealu a formou postgraduálního studia se v oboru zdokonalil na Vídeňské konzervatoři, na Academia Chigiana v italské Sieně a L'Ecole Pierre Montoux.

Kerry Stratton se dlouhodobě věnuje hudbě středoevropských a východoevropských autorů a spolupracoval s řadou tamních orchestrů (Pražská komorní filharmonie, Symfonický orchestr Českého rozhlasu, Symfonický orchestr slovenského rozhlasu, Státní filharmonie Košice, Maďarský státní symfonický orchestr, Moskevský symfonický orchestr a další). Pravidelně vystupoval s Janáčkovou filharmonií a se Symfonickým orchestrem Českého rozhlasu nastudoval a vydal několik titulů Antonína Dvořáka. V nemalé míře se tak zasloužil o rozšíření orchestrálního repertoáru v koncertních sálech i nahrávacích studiích Kanady a Severní Ameriky. Do hudební historie se významně zapsal svými vystoupeními v Kanadě s orchestrem Sir Georg Solti Orchestra z Budapešti, s komorními orchestry z Vídeňské koncertní společnosti a s Českou filharmonií.

Conductor, promoter of Czech music

Kerry Stratton, a leading Canadian conductor and music director of the Toronto Philharmonic, was born on 24 October 1952. In the course of his career he has worked with orchestras in Europe, North America and Asia. He studied conducting at McGill University in Montreal and later took graduate courses at the Vienna Conservatory, Academia Chigiana in Siena, Italy, and L'Ecole Pierre Montoux.

Mr Stratton has a long-standing interest in Central and East European music. He has worked with many orchestras from this part of Europe (the Prague Chamber Philharmonic, the Prague Radio Symphony Orchestra, the Slovak Radio Symphony Orchestra, the Košice State Philharmonic, the Hungarian State Symphony Orchestra, the Moscow Symphony Orchestra and others). He has regularly conducted the Janáček Philharmonic, and made several recordings of Antonín Dvořák's music with the Prague Radio Symphony Orchestra. Mr Stratton can be credited with significantly broadening the repertoire of both concert and recorded orchestral music in Canada and North America. He is noted for his tours in Canada with Sir Georg Solti Orchestra from Budapest, and the chamber orchestras of the Vienna Concert Verein and the Czech Philharmonic Orchestra.

Kerry Stratton je jedním z mála Kanadánů, kteří nezištně propagují Českou republiku formou prezentace její kultury. Jako jeden z čelných světových dirigentů střední generace pravidelně spolupracuje s nejlepšími českými tělesy, společně vydali několik hudebních nosičů s ryze českými autory. Kanadské orchestry pod jeho vedením pravidelně prezentují skladby českých klasiků. Lásky k českým zemím se Strattonovi stala i životním osudem, neboť si Prahu zvolil za místo vlastní svatby. Jen obtížně bychom hledali mezi Kanadany bez českých či východoevropských kořenů někoho s větším zaujetím pro českou hudbu a ochotou ji propagovat a pojit s ní své jméno.

Kerry Stratton is a rare example of a Canadian for whom promoting the Czech Republic and its culture has become a true labour of love. An outstanding conductor of the middle generation, he works with the best Czech orchestras and has made several recordings of Czech classical music. Canadian orchestras regularly present the works of Czech classics under his conducting. On a more private note, his love for Czechia is apparent in the choice of the venue for his wedding ceremony, which was celebrated in Prague. It would be very hard indeed to find a Canadian without Czech or Eastern European roots more devoted to Czech music and personally committed to its promotion.

**FERNANDO
DE VALENZUELA
VILLAVERDE**

Španělsko
Spain

Publicista, novinář, překladatel české literatury

Fernando de Valenzuela Villaverde se narodil v roce 1947 ve španělské Galicii. Základní a střední školu absolvoval v Argentině. V roce 1971 ukončil s vyznamenáním obor filozofie na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. V roce 1972 obhájil doktorskou práci *Věda, technika a krize v dílech Ortegy, Husserla a Heideggera*, vedenou profesorem Janem Patočkou, jehož byl posledním doktorandem.

V roce 1986 obdržel magisterský titul v oboru novinářství na Universidad Autónoma de Madrid – El País. Po studiu byl redaktorem a posléze šéfredaktorem mnoha periodik a tiskových agentur (*La Calle*, deník *Mundo Obrero Diario*, tiskový odbor Ministerstva kultury Španělska, mluvčí Comunidad Autónoma de La Rioja, tisková agentura ANI, španělské vydání časopisu *Lettre Internationale*, časopis *Tiempo de Paz*, týdeník *El Globo*, deník *El Sol*). Byl šéfem delegace tiskové agentury EFE ve Varšavě a v Praze, spolupracovníkem polského deníku *Fakt*, editorem časopisu *Quorum Digital*, dopisovatelem české BBC v Madridu a náměstkem ředitele tiskové agentury EFE pro mezinárodní vztahy. Do roku 2006 byl předsedou Výkonného výboru *Sdružení evropských novinářů*.

Author, journalist, translator of Czech literature

Fernando de Valenzuela Villaverde was born in 1947 in Galicia, Spain, and received his primary and secondary education in Argentina. In 1971 he graduated in philosophy with first-class honours from the Faculty of Arts, Charles University, Prague. The last doctoral student of Professor Jan Patočka, he defended his doctoral thesis on *Science, Technology and Crisis in the Works of Ortega, Husserl and Heidegger*, written under the professor's supervision, in 1972.

In 1986 Mr Valenzuela received a Master's degree in journalism from Universidad Autónoma de Madrid – El País. After completing his studies he worked as an editor, later editor-in-chief, of many periodicals and press agencies (*La Calle*, *Mundo Obrero Diario*, the press department of the Spanish Ministry of Culture, spokesman for Comunidad Autónoma de la Rioja, ANI press agency, the Spanish version of the *Lettre Internationale* magazine, *Tiempo de Paz* magazine, the weekly *El Globo*, and the daily *El Sol*). He headed the Warsaw and Prague offices of the EFE, cooperated with the Polish daily *Fakt*, worked as an editor of the *Quorum Digital* magazine, was correspondent of the *BBC Czech Service* in Madrid, and the EFE agency's deputy director responsible for international relations. Until 2006 he served as President of the Executive Committee of the *Association of European Journalists* (AEJ).

Od roku 1989 je ředitelem mezinárodního semináře *Sdružení evropských novinářů o střední Evropě*, kterého se zúčastnilo již přes padesát předních osobností české kultury a českého politického života, je korespondentem *Českého rozhlasu* v Madridu a členem *Fundación del Español Urgente*, založenou agenturou *EFE*, bankou *BBVA* a Španělskou královskou akademií.

Do španělštiny přeložil mnohé české romány, eseje, články, operní libreta atd., mimo jiné všechny česky psané romány Milana Kundery, díla Pavla Kohouta, Karla Kosíka, Jana Patočky, Bohumila Hrabala, Michala Viewegha, Tomáše Halíka, Leoše Janáčka, Petra Ginze, Karla Pecky aj. V současné době pracuje na překladu románu *Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války*, který bude poprvé vydán ve Španělsku v přímém překladu z češtiny. Ve Španělsku a Latinské Americe přednesl různé přednášky o překládání a tlumočení.

Since 1989, Mr Valenzuela has headed the *AEJ International Seminar on Central Europe*, attended by more than fifty leading representatives of Czech culture and political life. He is *Czech Radio's* correspondent in Madrid and a member of *Fundación del Español Urgente*, founded by the *EFE* agency, *BBVA* bank and the Spanish Royal Academy.

Mr Valenzuela has translated many Czech novels, essays, articles and opera librettos into Spanish, including all the novels by Milan Kundera written in Czech, works by Pavel Kohout, Karel Kosík, Jan Patočka, Bohumil Hrabal, Michal Viewegh, Tomáš Halík, Leoš Janáček, Petr Ginz, Karel Pecka and others. He is currently translating *The Good Soldier Schweik* – the first direct translation from Czech into Spanish. Mr Valenzuela has lectured on translating and interpreting in Spain and Latin America.

Hnutí Stonožka – „NA VLASTNÍCH NOHOU“ CENTIPEDE MOVEMENT – “ON OUR OWN FEET”

ČR, Norsko, svět
Czech Republic, Norway and the world

Dobrovolné humanitární a mírové hnutí rozvíjející v celém světě ideu „děti pomáhají dětem“

Hnutí Stonožka – „Na vlastních nohou“ je uznáváno jako dobrovolná humanitární a mírová organizace, v níž děti pomáhají jiným dětem. Hnutí založila v roce 1990 paní Běla Jensenová, Češka žijící v Norsku.

V hnutí pracují dnes tisíce dětí a stovky učitelů v českých školách i ve školách na Slovensku, v Norsku, Polsku a Kanadě. Děti malují vánoční přání, získávají finanční prostředky organizováním Stonožkových týdnů, pořádají sbírky na pomoc nemocným a postiženým dětem v Česku i v jiných zemích světa.

Stonožkové hnutí má své patrony mezi významnými světovými i českými osobnostmi. V jeho činnosti mu pomáhají Generální štáb Armády ČR, Ministerstvo obrany a velitelé a vojáci mírových sborů Armády ČR.

Příkladem realizovaných projektů může být pomoc škole v Baan Boh-chet-look v provincii Satun postižené tsunami (ve spolupráci se ZÚ Bangkok); organizace Stonožka dopravila 120 tamním dětem školní potřeby, uniformy a hračky. Děti z českých a norských stonožkových škol rovněž adoptovaly na dálku 55 dětí z Thajska (*Mercy Center* v Bangkoku) a Kambodži (*House of Family* v Phnom Penhu a *Wat Opot* v provincii Takeo). Hnutí Stonožka – „Na vlastních nohou“ dlouhodobě pomáhá dětem ve válkou postižených zemích; stěžejní idea hnutí je „děti dětem“.

A voluntary humanitarian and peace movement promoting the “Children Helping Children” idea worldwide

The Centipede Movement – “On Our Own Feet” has won recognition as a voluntary humanitarian and peace organization of children helping other children. The movement was founded in 1990 by Ms Bela Gran Jensen, a Czech living in Norway.

Today, the movement includes thousands of children and teachers at Czech schools, as well as schools in Slovakia, Norway, Poland and Canada. The children paint Christmas cards and organize fund-raising “Centipede Weeks” and charity collections to help ill and handicapped children in the Czech Republic and other countries of the world.

The Centipede’s patrons are prominent figures in the Czech Republic and abroad. The movement is supported by the General Staff of the Czech Army, the Ministry of Defence of the Czech Republic, as well as Czech Army commanders and troops serving in peace missions.

One example of the Centipede’s projects is the assistance to an elementary school in the tsunami-hit village of Baan Boh-chet-look, Satun Province, Thailand; a Centipede-funded shipment of school supplies, uniforms and toys for 120 local children was delivered to the village (in cooperation with the Czech Embassy in Bangkok). Children from participating Czech and Norwegian schools “distance-adopted” fifty-five children from Thailand (*Mercy Center*, Bangkok) and Cambodia (*House of Family*, Phnom Penh, and *Wat Opot*, Takeo Province). The Centipede has a long record of providing assistance to children in regions affected by war; its fundamental idea is “Children for Children”.

V zemích, kam Stonožka svoji pomoc posílá (Bosna a Hercegovina, Kosovo, Irák, Thajsko, Kambodža, Afghánistán) je její nezištná pomoc dětem velmi oceňována a přispívá tak k šíření dobrého jména České republiky v zahraničí.

Greatly appreciated in the beneficiary countries (Bosnia and Herzegovina, Kosovo, Iraq, Thailand, Cambodia, Afghanistan) for its selfless assistance to local children, the Centipede Movement contributes to the promotion of the Czech Republic abroad.

CENTRUM ČESKÉHO DĚDICTVÍ A KULTURY V TEXASU TEXAS CZECH HERITAGE AND CULTURAL CENTER

USA

Krajanská organizace usilující o uchování a propagaci českého kulturního dědictví

Činnost Centra českého dědictví a kultury v Texasu (Texas Czech Heritage and Cultural Center, TCHCC) byla oficiálně zahájena v březnu 1997. Jejím založení předcházela několikaletá snaha texaských Čechoameričanů o ustavení vhodného zařízení, které by bylo zároveň knihovnou, archivem a muzeem české komunity v Texasu. TCHCC zastupuje devět českých organizací působících v Texasu.

Cílem TCHCC je uchovat a propagovat historii, jazyk, kulturu a dědictví obyvatel Texasu českého původu. Provádí osvětovou činnost, informuje o příspěvcích české komunity ku prospěchu státu Texas v minulosti a současnosti, podporuje studium češtiny a českého umění. Dále zachraňuje, opravuje a vystavuje artefakty, které jsou historicky významné pro život české komunity v Texasu, zajišťuje sbírky (knihy, noviny, časopisy, rodinné zápisy, fotografie apod.) s historickým významem pro českou komunitu, poskytuje prostory pro setkání, schůzky, vzdělávací aktivity a benefiční akce české komunity státu Texas. Organizuje kulturní představení, představující zejména českou hudbu.

An expatriate organization preserving and promoting the Czech cultural heritage

The Texas Czech Heritage and Cultural Center was officially opened in March 1997. It is the result of several years' efforts by Texans of Czech ancestry striving to establish a multi-purpose facility including a library, archives and museum of the Czech community in Texas. The TCHCC embodies nine Czech organizations active in Texas.

The mission of the TCHCC is to preserve and promote the history, language, culture and heritage of Texans of Czech origin. It raises public awareness, provides information on the past and present contributions of the Czech community in Texas, and encourages the study of the Czech language and art. The TCHCC preserves, restores and exhibits artefacts of historical importance for the Czech community in Texas; it manages the community's historically valuable collections (books, newspapers, family records, photographs, etc.), provides premises for gatherings, meetings, educational programmes and activities for the benefit of the Czech community in Texas. It organizes cultural events, mainly concerts of Czech music.

TCHCC aktivně podporuje kulturní výměnné programy s Českou republikou. Informuje veřejnost o zajímavých aktivitách spojených s českou komunitou i Českou republikou, které se konají jak ve státu Texas, tak v celých Spojených státech a v zahraničí. Má významnou zásluhu na uchování a propagaci českého kulturního dědictví v USA.

The TCHCC actively promotes cultural exchange programmes with the Czech Republic. It informs the public about interesting activities concerning the Czech community and the Czech Republic that take place in Texas or elsewhere in the United States and abroad. It plays a major role in preserving and promoting Czech cultural heritage in the United States.

*Velký sál Černínského paláce
Large Hall of the Černín Palace*

Laureáti Ceny GRATIAS AGIT

GRATIAS AGIT Award Laureates

